

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

> Retouradres Postbus 20401 2500 EC Den Haag

Commissie voor de milieueffectrapportage

T.a.v. [REDACTED]

A. v. Schendelstraat 760
3511 MK UTRECHT

Programma DG Stikstof

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001858272854000

T 070 379 8911 (algemeen)

F 070 378 6100 (algemeen)

Ons kenmerk

DGS / 22369040

Uw kenmerk

3656 OV

Datum

Betreft Appreciatie Plan van aanpak Ecologische Autoriteit

Geachte [REDACTED],

Hartelijk dank voor het 'plan van aanpak Ecologische Autoriteit' dat u op 7 juli jl. aan mij hebt aangeboden. De Ecologische Autoriteit zal, vanuit haar onafhankelijke positie, een belangrijke rol gaan spelen bij de integrale aanpak van de transitie van het landelijk gebied. Ik ben dan ook blij dat u met het opgeleverde plan van aanpak kunt zorgen voor een goede start en een duidelijke basis heeft neergezet voor de wijze waarop de Ecologische Autoriteit invulling kan krijgen. Het plan van aanpak voorziet dan ook in een Ecologische Autoriteit zoals ik die voor ogen heb. Wel zijn er enkele punten die aandacht behoeven bij de verdere uitwerking en uitvoering van het plan van aanpak, die ik hieronder graag toelicht.

Inhoudelijke scope

De inhoudelijke scope is in het plan van aanpak afgebakend op onderbouwing van ecologische effecten, overeenkomstig de uitvraag. Daaronder valt ook een beoordeling of voldoende maatregelen worden beschreven om ecologische doelen te kunnen halen. Deze beoordeling kan zowel het gebiedsniveau betreffen als het landelijke niveau.

In tegenstelling tot de uitvraag en het plan van aanpak, is het voorstel om de beoordeling op de KRW-doelen voor de beekdalen (het KRW-deel dat behoort tot het Nationaal Programma Landelijk gebied; NPLG) eveneens in de eerste fase (Ecologische Autoriteit i.o.) mee te nemen. Op dit thema faciliteer ik desgewenst de samenwerking tussen de Ecologische Autoriteit, het Planbureau voor de Leefomgeving en Wageningen University & Research (WUR).

Binnen het NPLG kunnen de ecologische effecten van klimaatmaatregelen beoordeeld worden, maar valt beoordeling van klimaatdoelen in de eerste fase buiten de scope van de werkzaamheden Ecologische Autoriteit. Ik wil benadrukken dat ik na de tussentijdse evaluatie aan het einde van de eerste fase graag wil bezien of de scope van de werkzaamheden van de Ecologische Autoriteit verbreed zou moeten worden, met bijv. de klimaatdoelen voor landgebruik en landbouw. Voor de totstandkoming en beoordeling van het klimaatbeleid zal de Klimaat- en Energieverkenning van het Planbureau voor de Leefomgeving overigens leidend blijven.

In het verlengde van de genoemde samenwerking met PBL en WUR, hecht ik er ook waarde aan te benoemen dat een consortium van RIVM, PBL en WUR werkt aan de monitoringsrapportages die de Wet stikstofreductie en natuurverbetering (Wsn) voorschrijft en dat dit consortium verzocht wordt te verkennen of het een analyse van het doelbereik van het NPLG en de provinciale gebiedsprogramma's kan verzorgen. Vanwege de raakvlakken tussen deze rapportages en de werkzaamheden van de Ecologische Autoriteit, vind ik het van belang dat er ook tussen dit consortium en de Ecologische Autoriteit goede afstemming plaatsvindt.

Benaming en positionering Ecologische Autoriteit in eerste fase

In het plan van aanpak wordt voor de eerste fase van de Ecologische Autoriteit gekozen voor de benaming 'Ecologische Autoriteit in oprichting'. Het is begrijpelijk dat de Ecologische Autoriteit in de eerste periode zich als organisatie nog moet ontwikkelen. Ik vind het echter belangrijk om te voorkomen dat deze benaming onbedoeld de indruk zou wekken dat de Ecologische Autoriteit in de eerste fase ook op inhoud en kwaliteit nog geen volwaardige adviezen zou leveren. De adviezen van de Ecologische Autoriteit zullen vanaf de start van groot belang zijn in de algehele aanpak en ik hecht er dan ook waarde aan dat de positionering van de Ecologische Autoriteit in lijn is met de waarde en kwaliteit van de adviezen. Ik verzoek u daarom hier in de communicatie en benamingen aandacht voor te hebben.

Rol van Ecologische Autoriteit in maatschappelijke dialoog

De integrale aanpak van het landelijk gebied is ingrijpend en heeft grote gevolgen voor veel mensen. Tegelijkertijd is de problematiek complex en mede door die complexiteit ontstaan er veel zorgen en maatschappelijke onrust. Ik onderschrijf dan ook volledig dat u in het plan van aanpak stelt dat onafhankelijkheid, transparantie en kwaliteit belangrijk zijn. Een protocol voor onafhankelijkheid en openbaarheid van adviezen en stukken zijn cruciaal, evenals correcte en toegankelijke informatie en een goede communicatie over zowel de adviezen als de wijze van advisering van de Ecologische Autoriteit. Door hier invulling aan te geven, verwacht ik dat de Ecologische Autoriteit een positieve bijdrage kan leveren aan het verminderen van maatschappelijke onrust en het voeren van een constructieve maatschappelijke dialoog over de opgave waar we voor staan.

Kwaliteit voorop

De opgave met betrekking tot de transitie van het landelijk gebied is groot en urgent. Daarom wordt er in de komende periode hard gewerkt aan instrumenten die helpen om die opgave te realiseren zoals natuurdoelanalyses en gebiedsprogramma's. Dit betekent dat er in korte tijd veel aanvragen voor toetsingsadviezen op de Ecologische Autoriteit af zullen komen. Het risico bestaat dat toetsingsadviezen niet binnen de gewenste doorlooptijd en planning opgeleverd kunnen worden door te weinig capaciteit van gekwalificeerde secretarissen en deskundigen. U benoemt dit terecht als risico, want de capaciteit die de Ecologische Autoriteit beschikbaar heeft is nu eenmaal eindig en dat mag niet ten koste gaan van de kwaliteit. Graag verken ik daarom nader met u welke mogelijkheden er zijn om dit risico te beheersen. Te denken valt bijvoorbeeld aan de door u in het plan van aanpak aangedragen beheersmaatregelen: het 'aan de voorkant' geven van toetsingsadviezen op handreikingen voor producten, zodat de druk op capaciteit voor toetsing aan de achterkant verlicht, uw inspanning voor de uitbreiding en kennisontwikkeling van het netwerk aan deskundigen dat voor de

Ecologische Autoriteit ingezet wordt, en de ondersteuning op uw verzoek bij het prioriteren van adviesaanvragen of een ondersteuning bij de check op volledigheid van de stukken die ter toetsing aan de Ecologische Autoriteit worden aangeboden.

Ons kenmerk
DGS / 22369040

Organisatievorm

In het plan van aanpak adviseert u om de werkzaamheden voor de Ecologische Autoriteit i.o. onder te brengen bij de Stichting bureau voor de Commissie m.e.r. Hiermee is de Ecologische Autoriteit snel operationeel, waardoor er al op korte termijn voorzien kan worden in de behoefte van de toetsing van bijvoorbeeld handreikingen voor de natuurdoelanalyses en gebiedsprogramma's en toetsingsadviezen voor natuurdoelanalyses en gebiedsprogramma's. De instelling van de ecologische autoriteit voor de eerste fase, zal ik bewerkstelligen via een instellingsbesluit. Voor de tweede fase wil ik graag, op basis van de tussentijdse evaluatie (medio 2024) die zowel binnen de Ecologische Autoriteit als door Rijk en provincies wordt uitgevoerd, bezien of deze organisatievorm ook dan het meest passend is, of dat er aanleiding is om hierin andere keuzes te maken. Het instellingsbesluit ziet op instelling van de Ecologische Autoriteit voor een periode van acht jaar. Tegen het einde van die periode zal afgewogen worden of voortzetting van de instelling van de Ecologische Autoriteit wenselijk is.

Natura 2000-beheerplannen

In het plan van aanpak adviseert u om (verplichte) toetsing van de Natura 2000-beheerplannen in de tweede fase op te nemen in het takenpakket van de Ecologische Autoriteit. Dit sluit aan bij de bevinding dat de Ecologische Autoriteit een rol zou kunnen spelen bij de kwaliteitsborging van de Natura 2000-beheerplannen, die uit de in 2021 door mijn ministerie uitgevoerde verkenning Ecologische Autoriteit naar voren is gekomen. Of en hoe hier invulling aan gegeven zou moeten worden, vergt nadere afstemming met de voortouwnemers. Daarom verwacht ik, mede op basis van de tussentijdse evaluatie na de eerste fase, daar een besluit over te kunnen nemen.

Governance – periodiek overleg

De Ecologische Autoriteit is onafhankelijk en valt dus slechts beperkt onder de bestuurlijke of ambtelijke verantwoordelijkheid van mij of mijn ministerie. Vanwege het belang van de onafhankelijkheid van de Ecologische Autoriteit, wil ik benadrukken dat er geen sturing is gewenst op de inhoud van de advisering, de werkwijze of de bemensing van werkgroepen die de Ecologische Autoriteit instelt (door wie wordt een toetsingsadvies opgesteld).

Er zal sprake zijn van ten minste een jaarlijks overleg tussen de voorzitter en directeur van de Ecologische Autoriteit, de DG realisatie transitie landelijk gebied (die afstemt met collega-DG's binnen en buiten LNV), een directeur of bestuurder vanuit IPO (die afstemt met provincies en evt. VNG en UvW) en mijzelf. In dit jaarlijks overleg komt het functioneren van de Ecologische Autoriteit aan de orde, een tussentijdse evaluatie en eventuele veranderingen in de taken, scope, adviesaanvragers, adviesthema's en/of bekostiging.

Bekostiging

Bekostiging van de Ecologische Autoriteit vindt in de eerste fase (in oprichting) plaats vanuit het Rijk, als systeemverantwoordelijke, conform het plan van

aanpak. Mede naar aanleiding van een tussentijdse evaluatie zou er in de tweede fase voor gekozen kunnen worden de wijze van bekostiging te wijzigen.

Ons kenmerk
DGS / 22369040

Instelling

Op 9 september 2022 heeft de Ministerraad positief besloten over het instellingsbesluit voor de Ecologische Autoriteit. Dit instellingsbesluit is als bijlage bij deze brief gevoegd.

Ik kijk uit naar een plezierige samenwerking met de Ecologische Autoriteit en heb er vertrouwen in dat u op een zorgvuldige wijze invulling zult gaan geven aan deze belangrijke taak.

Christianne van der Wal-Zeggelink
Minister voor Natuur en Stikstof